

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany
v Moravské Třebové a uplatnění absolventů v rámci Armády České republiky

Military High School and College of the Ministry of Defense in Moravská
Třebová and Career Opportunities of Military High School Graduates

Nikol Suchánková

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Blažková, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělání – Pedagogika

2022

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola ministerstva obrany v Moravské Třebové a uplatnění absolventů v rámci armády české republiky potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Čáslav 20. 11. 2022

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce PhDr. Veronice Blažkové, Ph.D. za odborné připomínky a cenné rady v průběhu zpracování této práce.

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce s názvem: „*Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové a uplatnění absolventů v rámci Armády České republiky*“ je zjištění, jaké využití mají absolventi vojenské střední školy a jakým směrem se nejčastěji ubírají. Dalším obecným cílem práce je detailněji seznámit širokou veřejnost s fungováním vojenské střední školy. Práce se zabývá historickým vývojem vojenského školství a samotnou historií vojenské střední školy v Moravské Třebové. V práci je shrnut školní vzdělávací program jednotlivých studijních oborů, které lze na škole studovat a jejich konkrétní zaměření v rámci Armády České republiky. V neposlední řadě se práce věnuje možnostem uplatnění absolventů v Armádě České republiky, ať už se jedná o službu u vojenského útvaru, či pokračování ve studiu na vojenské vysoké škole.

V empirické části je využito výzkumné metody on-line dotazníku určeného pro absolventy vojenské střední školy, který zjišťuje, kam respondenti nejčastěji pokračovali. Z výzkumu vyplývá, že se většina rozhodla pokračovat ve vojenské kariéře, ať už se jednalo o službu u útvarů Armády České republiky či studium na vysokých vojenských školách. Dále bylo zjištěno, k jakým konkrétním vojenským útvarům nastupovali a v jaké hodnosti. U absolventů, kteří se rozhodli pokračovat na vysokoškolské studium byl největší zájem o Fakultu vojenských technologií Univerzity obrany v Brně. Dále byly zjištěny i důvody, proč se někteří rozhodli nepokračovat v řadách Armády České republiky.

KLÍČOVÁ SLOVA

Vojenská střední škola, Ministerstvo obrany, Armáda České republiky, školní vzdělávací program, Univerzita Obrany

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis entitled: "Military High School and Higher Vocational School of the Ministry of Defense in Moravská Třebová and the employment of graduates within the Army of the Czech Republic" is to find out what use military high school graduates have and in which direction they most often go. Another general goal of the work is to familiarize the general public with the functioning of the military secondary school in more detail. The thesis deals with the historical development of military education and the very development of military secondary schools in Moravská Třebová. The thesis summarizes the school education program of individual fields of study that can be studied at the school and their specific focus within the Army of the Czech Republic. In the end, the thesis deals with the possibilities of employment of graduates in the Army of the Czech Republic, whether it is service in a military unit or continuation of studies at a military college.

The empirical part uses the research methods of an online questionnaire intended for graduates of military secondary schools, which finds out where the respondents most often used. The research shows that the majority decided to continue their military career, whether it was service in the units of the Army of the Czech Republic or studying at military colleges. Furthermore, it was established which specific military unit they joined and in what rank. Graduates who decided to continue their university studies were most interested in the Faculty of Military Technologies of the University of Defense in Brno. The reasons why some decided not to continue in the ranks of the Army of the Czech Republic were also identified.

KEYWORDS

Military high school, Ministry of Defense, Army of the Czech Republic, Education program, University of Defense

Obsah

Úvod	8
1 Historie vojenského školství.....	9
1.1 Historie Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové.....	11
2 Školní vzdělávací program	13
2.1 Kritéria pro přijetí	13
2.2 Vojenské lyceum.....	14
2.2.1 Organizace výuky	15
2.2.2 Odborné vzdělávání	16
2.2.3 Ukončení vzdělávání	18
2.3 Elektrotechnika – specialista vzdušných sil.....	18
2.3.1 Organizace výuky	19
2.3.2 Odborné vzdělávání	20
2.3.3 Ukončení vzdělávání	21
2.4 Strojírenství – specialista vzdušných sil	22
2.4.1 Organizace výuky	22
2.4.2 Odborné vzdělávání	23
2.4.3 Ukončení vzdělávání	24
2.5 Hodnocení žáků	24
3 Struktura školy.....	26
3.1 Velení školy	26
3.2 Školní prapor.....	27
3.3 Pedagogický sbor	27
4 Areál školy.....	28

4.1	Domov mládeže	28
4.1.1	Denní řád školy.....	28
4.1.2	Nařízení velitele k úpravě vnějšího vzhledu žáků	29
4.2	Učební blok.....	29
4.3	Sportovní vybavení	30
4.4	Další vybavení	30
5	Uplatnění absolventů	31
5.1	Vojenská kariéra	31
5.2	Vojenské vysoké školy	32
6	Empirická část bakalářské práce.....	34
6.1	Dotazníkové šetření	36
6.2	Respondenti	36
6.3	Interpretace výsledků dotazníkového šetření.....	38
6.3.1	Otázka 1: Kam jsi pokračoval/a po vojenské střední škole?	38
6.3.2	Otázka 2: Na jaký útvar jsi nastoupil/a po absolvování na vojenské střední škole?	40
6.3.3	Otázka 3: V jaké hodnosti jsi nastoupil/a k útvaru?	41
6.3.4	Otázka 4: Jakou fakultu jsi se rozhodl/a studovat na vojenské vysoké škole?	42
6.3.5	Otázka 5: Z jakého důvodu jsi se rozhodl/a nepůsobit nadále v Armádě České republiky?	44
6.4	Závěr dotazníkového šetření	44
	Závěr.....	46
	Seznam použitých informačních zdrojů	47
	Seznam příloh.....	49

Úvod

Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové je jediná vojenská střední škola na území České republiky, jejíž historie sahá až do roku 1922. V roce 2021 bylo její působení rozšířeno o novou pobočku v Sokolově. Vojenská střední škola je velice specifická a v mnoha ohledech se výrazně liší od jiných středních škol. Žáci, kteří se rozhodnout studovat tuto školu, čeká nejen náročné studium, ale také mnoho fyzicky a psychicky náročných zkoušek.

Bakalářská práce na téma *Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové a uplatnění absolventů v rámci Armády České republiky* byla zvolena na základě absolvování jejího autora, který se rozhodl pokračovat v profesní kariéře vojáka z povolání. Byla to pro něho významná část v období dospívání a značně ovlivnila jeho budoucí profesní život. Tímto způsobem chce rozšířit povědomí o vojenském středním školství, o jeho výhodách i nevýhodách a možnostech uplatnění vojenského středoškolského studia.

Teoretická část práce popisuje historický vývoj vojenského školství na našem území až do dnešní podoby. Dále se zaměřuje na jednotlivé studijní obory, které vojenská střední škola nabízí a na jejich odborné předměty, včetně vojenského zaměření. Práce seznamuje čtenáře s denním režimem školy, který je nabitý vojenskými činnostmi. Objasňuje personální strukturu školy, která má blíže k vojenskému útvaru než ke škole jako takové a popisuje podobu areálu školy, ve kterém se nachází množství vybavení pro vojenský výcvik, jako je lezecký trenažer, střelnice, československá překážková dráha a mnoho dalšího. V neposlední řadě se práce věnuje uplatnění absolventů v rámci Armády České republiky, autor zde rozebírá možnosti a výhody jednotlivých zaměření.

V empirické části autor zjišťuje na základě on-line dotazníků uplatnění bývalých absolventů Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové. Vzhledem k zaměření vojenské střední školy a její odbornosti se nabízí předpoklad, že se z žáků stávají vojáci profesionálové či studenti vojenských vysokých škol.

1 Historie vojenského školství

Vojenské školství na našem území si od první světové války prošlo nespočtem změn. Ať už se jedná o snižování či zvyšování počtu vojenských škol, různé stupně dosaženého vzdělání, nebo o jejich zaměření. Také politické změny měly zásadní vliv na celé vojenské školství.

Vznik vojenského školství probíhal souběžně s výstavbou československé branné moci. Po roce 1919 začaly vznikat školy podle potřeb bez vytvořené koncepce. Na vývoj vojenského školství v Československu měla vliv francouzská vojenská mise (mezi lety 1920 až 1930 působilo ve školách 204 francouzských důstojníků). V průběhu let vznikly ústavy pro přípravu běžného důstojnictva podle jednotlivých odborností, například dělostřelecké učiliště v Olomouci, vojenské jezdecké učiliště v Hodoníně, vojenské telegrafní učiliště v Kutné Hoře... Roku 1921 vznikla Válečná škola, která sloužila pro vysoce postavené štábní důstojníky. Z důvodu demokratických požadavků mohl být studentem vojenské školy kdokoli z nejrůznějšího sociálního postavení a hlavní důraz se kladl na úplné středoškolské vzdělání. (Jiránek, 2016)

„Významný mezník ve vývoji vojenského školství byl Rozkaz prezidenta republiky T. G. Masaryka ze dne 30. 6. 1934. Na základě tohoto rozkazu se vojenské školy z hlediska svého účelu, rozsahu učební látky a vzhledem k požadovanému předchozímu vzdělávání a době studia dělily na školy vysoké, vyšší, střední a nižší.“ (Vondrášek, 1996, s. 22)

Střední vojenské školství za první Československé republiky příliš rozvinuté nebylo. Až roku 1935 vzniklo Státní vojenské reformní reálné gymnázium v Moravské Třebové.

V období druhé světové války byla v protektorátu pouze jedna vojenská škola pro potřeby vládního vojska. Po květnu 1945 se začala měnit povaha armády a politické poměry ve společnosti se v ní začaly odrážet. Byl převzat třístupňový systém vojenského školství pro vojáky z povolání. První stupeň představovaly dvě vojenské akademie, v Hranicích a v Havlíčkově Brodu. Druhým stupněm byla vojenská učiliště, která fungovala pro zdokonalování vojenských odborných znalostí. Třetím stupněm byla Vysoká škola vojenská v Praze, která poskytovala nejvyšší možné vojenské vzdělání. Po roce 1948 fungovalo na našem území na 203 škol a kurzů, které navštěvovalo 19 660 vojáků/studentů. Vojenské školství bylo velice roztráštěné a až do roku 1951 byly školy rušeny a zřizovány podle

okamžité potřeby armády. Po tomto roce došlo k restrukturalizaci Správou vojenského školství. Předchozí systém byl nahrazen vysokými vojenskými školami a střední vojenskými školami. Ty byly nadále doplňovány VŠJŽ (vojenská škola Jana Žižky), ŠDD (škola důstojnického dorostu, doba studia 1 rok, do roku 1957), ŠDZ (školy pro důstojníky v záloze) a vojenské katedry na civilních vysokých školách. Roku 1957 se podařilo prosadit srovnatelnost vojenského a civilního vysokoškolského vzdělání. Další reforma přišla roku 1967, kdy se podařilo prosadit jasně stanovená pravidla o vojenském středním školství a byla vytvořena pevně daná soustava s určenými cíli a pro poddůstojníky vznikly střední odborné školy různého zaměření. S touto reformou také nastoupil silnější vojenský duch, než tomu bylo v první polovině 20. století a nesporná byla také politizace poměrů ve školách. (Augustin, 2015, s. 55-59)

Od roku 1989 došlo ve vojenském školství k mnoho změnám. Tehdy, za bývalé České a Slovenské Federativní Republiky, bylo v rezortu obrany 19 vojenských škol. Důležitá reforma vojenského školství nastala roku 2001, kdy vláda České republiky se rozhodla eliminovat rozsáhlé organizační struktury a zjednodušit soustavu vojenských škol s cílem na kvalitnější přípravu vojáků k potřebám Armády České republiky a zefektivnit tak vojenskou vzdělávací soustavu.

Úkoly pro oblast vzdělávání a vojenského školství byly stanoveny v Koncepci výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil České republiky, schválené vládou v roce 2002, v roce 2003 přepracované na změněný zdrojový rámec. V roce 2005 byly tyto úkoly rozpracovány do Koncepce vzdělávání personálu rezortu obrany, rozvoje a výstavby vojenského školství na období 2016–2020.

Mezi důležité vzdělávací instituce patřily Vysoká vojenská škola pozemního vojska ve Vyškově a Vojenská akademie Brno, Vojenská lékařská akademie Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové a Vojenský obor při Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze. Tyto instituce byly k 1. září 2004 sloučeny, a tak vznikla Univerzita Obrany, která dosáhla plné funkčnosti v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ke dni 1. září 2006. (Univerzita obrany, historie vojenského školství, 2021)

Významnou změnou si také prošly střední vojenské školy, které jsou důležitou částí při přípravě středního personálu. V rámci reorganizace byly všechny vojenské střední školy

zrušeny a jedinou institucí vojenského středního vzdělávání se stala Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové. (Augustin, 2015, s. 65)

Změny ve vojenském školství nenastaly pouze z důvodu restrukturalizace, ale především z důvodu obsahu vzdělávání. Mnoho oborů bylo zredukováno, a naopak přibyly nové akreditované vzdělávací a studijní programy, které zefektivnily vojenské vysokoškolské vzdělávání podle potřeb Armády České republiky. Díky těmto krokům se zvýšila kvalita a vycvičenost vojáků. (Univerzita obrany, historie vojenského školství, 2021)

1.1 Historie Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové

Historie školy sahá až do roku 1922, kdy v areálu bývalého utečeneckého tábora z první světové války vznikla první česká menšinová škola v Moravské Třebové, jako součást ruského reálného gymnázia.

Roku 1935 bylo v areálu otevřeno Státní vojenské reformní reálné gymnázium, které budovala vojenská správa. Cílem vzniku této instituce nebylo pouze přinést státní instituci do převážně německojazyčného prostředí, ale i zřídit školu, která by byla převážně pro děti z vojenských rodin. Do období druhé republiky do školy docházelo na 700 žáků, z nichž se většina zapojila do protinacistického odboje. Cílem studií na této škole byla příprava žáků na studia na technických vysokých školách a zároveň průprava branné výchovy před vstupem do škol na důstojníky v záloze. Avšak se jednalo o Státní vojenské reformní reálné gymnázium, sloužila tato škola spíše jako veřejné reformní reálné gymnázium. I když se žáci po absolvování této školy rozhodli stát vojáky z povolání, neměli žádnou výhodu ve věci budoucího přijetí do vojenské akademie. Museli splnit všechny obecně stanovené podmínky. Škola byla internátního charakteru a žáci museli platit 300 Kč měsíčně (ze sociálně znevýhodněných rodin polovinu). Organizační struktura školy byla vojenského charakteru. Třídě se říkalo četa, ročník tvořil rotu. Velitelem roty byl důstojník a s výcvikem mu pomáhalo několik poddůstojníků. Učitelé byli z řad civilistů. (Řeháková, 2005, s. 8-23)

V letech druhé světové války areál školy sloužil jako zajatecký tábor, kterým prošlo přes 4500 příslušníků francouzské, britské a jugoslávské armády. V následujících letech zde působilo velení 1. tankového sboru a 11. tankové brigády. (Řeháková, 2005, s. 30-33)

Na podzim roku 1949 na tomto místě byla založena Vojenská škola Jana Žižky z Trocnova. Studium se často měnilo. Od školního roku 1969/1970 se stala Vojenským gymnáziem Jana Žižky z Trocnova a doba studia se ustálila na čtyřletý cyklus. V roce 1991 zde bylo zřízené pomaturitní studium Odborné školy Vojenské policie. (Řeháková, 2005, s. 37-39)

V souvislosti s již zmíněnou reorganizací vojenského školství, v roce 1996 zde vznikla Střední technická škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, jejíž cílem bylo vychovat všestranně připravených profesionálů. Škola spolupracuje s řadou významných organizací, zejména s Československou obcí legionářskou, která nad ní převzala patronát, a tak od října 1997 nesla název Škola Československé obce legionářské. (Řeháková, 2005, s. 58)

1. června 2006 byl název upraven na nynější podobu - Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové z důvodu získané akreditace vzdělávacího programu pro Vyšší odbornou školu Ministerstva obrany.

Se změnou školy se změnil i její znak. Dne 7. října 2014 schválil ředitel Vojenského historického ústavu úpravu znaku. Znak tvarově vychází ze znaku Státního vojenského reformního reálného gymnázia, který byl zaveden roku 1935. Znak je tvořen štítkem s dominujícími lipovými listy a na červenobílé pole položeným gotickým mečem. Ornamenty lipových listů jsou odděleny modrou barvou tak, aby celkové barevné vyznění znaku tvořilo trikoloru. (Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, historie školy)

2 Školní vzdělávací program

Školní vzdělávací program je sestaven tak, aby odpovídal požadavkům kladeným na odborné vzdělávání v souladu s evropským standardem. Vzdělávací strategie školy se zakládá na vzájemném propojení teoretické výuky s praxí a s praktickou zkušeností žáků. Cílem všeobecného vzdělávání je rozšiřovat a prohlubovat dosavadní schopnosti a dovednosti, zatímco cílem odborného vzdělávání je připravit žáky na budoucí službu vojáka z povolání. Školní vzdělávací program připravuje obecně vzdělané a technicky orientované absolventy pro potřeby Armády České republiky. (Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum, 2015, s. 8)

Vojenská střední škola poskytuje žákům dosáhnout úplného středního odborného vzdělání ukončené maturitní zkouškou a zároveň jsou připravováni na další studium na vojenských či civilních vysokých školách. Po úspěšném absolvování je žákům nabídnuta pracovní příležitost u útvarů a zařízení Armády České republiky, nebo mají možnost pokračovat ve studiu na všech fakultách Univerzity obrany. Studijní obory se na škole v průběhu let měnily v souladu s potřebami Armády České republiky. Momentálně škola pro čtyřleté denní studium nabízí 3 studijní obory: vojenské lyceum, elektrotechniku a strojírenství (výuka probíhá na pobočce školy v Sokolově). Všechny obory jsou ukončeny maturitní zkouškou.

Hlavní výhodou vojenského středního školství je plné materiální a zdravotní zabezpečení, bezplatné ubytování, možnost využití sportovních a kulturních zařízení a zajištění pracovní pozice po absolvování vojenské střední školy. Žák vojenské střední školy nemá úvazek vůči Armádě České republiky, a tudíž má možnost uplatnění i v civilním sektoru. (Univerzita obrany, vojenské školy, 2021)

2.1 Kritéria pro přijetí

Žákem vojenské střední školy se může stát každý, kdo splní několik podmínek přijímacího řízení. Žák musí být občan České republiky nebo mít občanství jiného členského státu Evropské Unie. Pokud žák nemá české občanství, je povinen se finančně a materiálně zabezpečit z vlastních prostředků. Uchazeč je povinen úspěšně ukončit povinnou školní docházku a nesmí mít sníženou známku z chování ve druhém pololetí osmého ročníku a v prvním pololetí devátého ročníku. Dále musí úspěšně složit přijímací zkoušky z českého

jazyka, matematiky a tělesné zdatnosti. Součástí přihlášky ke vzdělávání je zdravotní posudek o způsobilosti ke vzdělávání ve škole zřizované Ministerstvem obrany vydaným v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění zákona 82/2015 Sb. (Školní vzdělávací program – elektrotechnika – specialista vzdušných sil, 2020, s. 13)

Prvním krokem, když se uchazeč rozhodne o studium na vojenské střední škole, je povinen se svým zákonným zástupcem navštívit rekruotační středisko Armády České republiky podle místa svého pobytu. Zde mu rekruotační pracovník vyjedná termín vstupní lékařské prohlídky ve spádové vojenské nemocnici – ÚVN Praha, VN Olomouc, VN Brno. Po úspěšném zdravotním a psychologickém vyšetření zletilý uchazeč nebo jeho zákonný zástupce může podat přihlášku ke studiu na vojenské střední škole, se kterou zašle i kladný zdravotní posudek. Uchazeč si musí předem vybrat, jaký obor chce na škole studovat (viz. kapitola studijní obory). Přihláška je adresována veliteli školy na předepsaném tiskopisu. Přihláška musí být podepsána uchazečem i jeho zákonným zástupcem. Pozvánku k přijímacímu řízení obdrží uchazeč nejpozději 14 dnů před termínem konání zkoušky. Následují jednotné přijímací zkoušky (CERMAT) a přijímací zkoušky z tělesné výchovy. Po úspěšném splnění všech těchto kritérií se žadatel může stát studentem vojenské střední školy. Seznam přijatých uchazečů bude zveřejněn na oficiálních webových stránkách školy. Uchazeč, který úspěšně prošel přijímacím procesem musí potvrdit své přijetí zasláním zápisového lístku a přihlášky k umístění do školského výchovného a ubytovacího zařízení veliteli/řediteli VSS a VOŠ MO, a to nejpozději do deseti kalendářních dnů od zveřejněného seznamu přijatých uchazečů. (Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, Informace pro uchazeče, 2022)

2.2 Vojenské lyceum

Obor Vojenské lyceum (kód 78-42-M/07) je úplné střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou. Délka studia jsou 4 roky. *„Cílem tohoto studia je příprava žáků k dalšímu studiu technických oborů na vojenské vysoké škole nebo ke službě vojáka z povolání na základních systemizovaných místech technického zaměření u jednotek Armády České republiky.“* (Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání Vojenské lyceum, Ministerstvo obrany, 2014)

Studijní zaměření je vhodné pro zájemce o techniku, matematiku a přírodní vědy. Předměty jako je matematika, fyzika a tělesná výchova jsou pro daný obor velice klíčové. Kromě technických předmětů, důraz je kladen i na studium anglického jazyka. Při studiu žáci mohou získat mezinárodní certifikát STANAG (Standardization Agreement), který je platným jazykovým certifikátem mezi členskými státy NATO (North Atlantic Treaty Organization).

Mezi odborné kompetence absolventa patří: vzhled do základů problematiky strojních součástí a strojírenských technologií, provozu a oprav vojenské techniky, orientuje se ve výkonu činností v poddůstojnických sborech Armády České republiky, zná strukturu Armády České republiky a její pozici v rámci NATO, je držitelem jazykového certifikátu NATO STANAG 6001 druhé úrovně v anglickém jazyce a první úrovně v druhém cizím jazyce (ruština, němčina nebo francouzština), ovládá nejrůznější druhy vojenské přípravy, a to například pořadovou, taktickou a střeleckou přípravu, základní vojenské řady, chemickou a ženijní přípravu a mnohé další.

Absolventi tohoto oboru jsou připraveni jak k dalšímu terciálnímu studiu, získané vědomosti mohou nadále rozvíjet zejména na technických oborech Univerzity obrany, či jiných civilních vysokých školách se zaměřením na technické disciplíny, nebo vykonávat základní poddůstojnické a praporčické funkce v Armádě České republiky. Dále je absolvent schopen se uplatnit ve sféře informačních a komunikačních technologií, má znalost dvou cizích jazyků, umí používat CAD systém a získal základní znalosti v oblasti ekonomiky, pracovního práva a managementu. (Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum, 2015, s. 5.-7)

2.2.1 Organizace výuky

Jedná se o organizovanou formu čtyřletého denního studia v souladu se školským zákonem. Předmět vojenská profesní příprava se uskutečňuje od prvního do třetího ročníku formou blokové výuky. Tento předmět slouží žákům jako příprava na své budoucí působení vojáka z povolání. V prvním se jedná o dva týdny, ve druhém o tři týdny a ve třetím o čtyři týdny.

V prvním ročníku probíhají dva týdny adaptačního procesu, který probíhá na začátku nového školního roku v měsíci září. Jeho cílem je pomoci žákům se sžít s novými spolužáky, s novým prostředím a navyknout si na vojenské vystupování. Vševojsková příprava probíhá jeden týden v květnu a jeden týden v červnu. Žáci jsou připravováni jak teoreticky, tak

prakticky na zvládnutí základních vojenských dovedností. Teoretické vyučování trvá 34 týdnů.

Ve druhém ročníku, v zimních měsících, probíhá jednotýdenní lyžařský výcvik. V měsících květen a červen je realizován čtyřdenní kurz první pomoci ve spolupráci s Fakultou vojenského zdravotnictví Univerzity Obrany. Dále v těchto měsících probíhá týdenní ženijní příprava s 15. ženijním plukem v Bechyni. Poslední květnový týden probíhá vševojsková odborná příprava. Poslední týden v červnu je vyhrazen dvoudennímu kurzu lezení, který probíhá jak na umělé stěně v areálu školy, tak ve volné přírodě. Teoretické vyučování trvá 32 týdnů.

Ve třetím ročníku, v odpoledních hodinách, se žáci v průběhu roku zúčastňují vojenského plavání v rozsahu 1 týdne. V druhé polovině května jsou žáci zdokonalováni v kurzu sebeobrany. Dále v průběhu května a června probíhá chemická příprava ve spolupráci s 31. plukem radiální, chemické a biologické ochrany v Liberci, která má časovou dotaci 1 týden. Teoretické vyučování trvá 33,5 týdnů.

Ve čtvrtém ročníku již vojenská profesní příprava neprobíhá z důvodu konání maturitních zkoušek a teoretické vyučování trvá 31 týdnů.

V rámci studia na vojenské střední škole se žáci zúčastňují kulturně výchovných akcí, jako jsou divadelní a filmová představení, taneční lekce, přednášky apod. Dále se žáci zapojují do nejrůznějších soutěží a docházejí do zájmových kroužků. (Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum, 2015, s. 9)

2.2.2 Odborné vzdělávání

Odborné vzdělávání je koncipováno do tří rovin. První rovinu tvoří povinné předměty z oblasti grafické komunikace a průmyslového designu, tj. technické kreslení, deskriptivní geometrie, CAD systémy. Technické kreslení je vyučováno v prvním ročníku. Obsahem předmětu jsou základy rýsování a technického kreslení. Žáci si osvojí kreslení a napojování čar, seznámí se s danými normami, rozvíjejí svoji prostorovou orientaci a získají základní znalosti ve strojírenství. Deskriptivní geometrie je vyučována ve druhém a třetím ročníku a vzájemně doplňuje získané vědomosti ze systému CAD a technického kreslení. Předmět CAD je vyučován ve třetím a čtvrtém ročníku. Žáci získávají dovednosti modelovat ve 3D,

kteřé jsou důležitě pro technickou praxi a dále získávají předpoklady pro využívání počítačových programů.

Druhou rovinu naplňují povinné předměty odborného vojenského vzdělávání, tj. vojenská profesní příprava a vojenská výzbroj. Jak již bylo zmíněno výše, vojenská profesní příprava obsahuje vzdělávání k získání základních vojenských znalostí a dovedností, které jsou potřebné pro službu vojáka z povolání. Žáci získávají znalosti z oblasti ženijní, střelecké, topografické, taktické, pořadové apod. Výuka je rozdělena na část teoretickou a část praktickou, která se odvíjí od náročnosti daného obsahu výuky. Výuka tohoto předmětu vychází ze zákonů, mezinárodních úmluv a norem platných v Armádě České republiky, vojenských předpisů, legislativy, která řeší „Výcvik vojáků a žáků škol ve speciální tělesné přípravě“. Obsah výuky je upraven podle věku žáků. Předmět Vojenská výzbroj vychází opět ze zákonů, mezinárodních úmluv a norem platných v ČR, rovněž platné legislativy Armády České republiky. Obsahem tohoto předmět je například základní rozdělení ručních zbraní používaných v Armádě České republiky, popsat základní takticko-technická data, konstrukci a princip činnosti ručních zbraní, orientaci v zákonných normách a v interních nařízeních Armády České republiky, dodržování jednotlivých ustanovení Zákona o zbraních a střelivu.

Třetí rovina předmětů je výběrová – žáci si vybírají ze dvou nabízených modulů, a to modulu vojensko-logistického a modulu vojensko-technického. Praktická cvičení se realizují formou cvičení ve škole nebo ve spolupráci s vojenskými útvary Armády České republiky.

Modul vojensko-logistický obsahuje dva předměty, a to logistiku a vojenskou logistiku. Předmět logistika je vyučována ve třetím ročníku a jejím cílem je seznámit žáky s problematikou logistiky, historií a vývojem, strategiemi a současnými trendy. Na ni navazuje vojenská logistika, která je vyučována ve čtvrtém ročníku a je zaměřena na vývoj a význam vojenské logistiky, včetně spolupráce v rámci NATO. Součástí předmětu je i odborná praxe v rámci vojenského útvaru Armády České republiky.

Volitelný blok vojensko-technický obsahuje dva předměty, a to strojírenské technologie a konstrukce, provoz a opravy vojenské techniky. Předmět strojírenské technologie objasňuje výrobu a technologické vlastnosti používaných strojírenských materiálů, tepelné zpracování materiálů, zkoušení, tváření, dělení, základy ručního obrábění, korozi a povrchovou úpravu,

kontrolu a měření. Navazující předmět konstrukce, provoz a opravy vojenské techniky předává žákům základní přehled o konstrukci a provozu motorových vozidel a základních druhů vojenské techniky. Součástí předmětu je i přehled základních technických prací prováděných na vojenské technice a systém parkové služby v Armádě České republiky. (Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum, 2015, s. 163-193)

2.2.3 Ukončení vzdělávání

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou, dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a vyhláškou č. 177/2009 Sb.

Společná část maturitní zkoušky je konána z předmětů Českého jazyka a literatury, a cizího jazyka (volba AJ, RJ, NJ, FJ) nebo matematiky.

Profilová část maturitní zkoušky je konána ze tří povinných zkoušek. První zkoušku koná žák z předmětu Vojenská profesní příprava a probíhá formou praktické zkoušky. Druhou zkoušku koná žák z předmětu Strojírenská technologie, pokud absolvoval modul Vojensko-strojírenský, nebo z předmětu Logistika nebo Vojenská logistika, pokud absolvoval modul Vojensko-logistický. Tato zkouška probíhá formou ústní zkoušky. Třetí zkoušku koná žák z předmětu matematika, fyzika, chemie nebo informatika a výpočetní technika ve formě ústní zkoušky. (Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum, 2015, s. 14)

2.3 Elektrotechnika – specialista vzdušných sil

Obor Elektrotechnika (kód 26-41-M/01) je úplné střední odborné vzdělávání s maturitní zkouškou. Délka studia jsou 4 roky. Důraz je kladen především na fyziku, matematiku a praktické činnosti. Obsahem výuky, mimo všeobecně vzdělávací předměty, jsou odborné předměty, jako například elektrotechnologie, číslicová technika, elektronika, elektrická zařízení, elektrické stroje a přístroje a vojenské technologie vzdušných sil. Praxe se pravidelně konají v SOŠ a SOU Lanškroun.

Absolventi tohoto oboru nacházejí uplatnění především v elektrotechnických oborech, ať už se jedná o údržbu a správu elektrotechnických zařízení, školící techniky v oboru výpočetní techniky, technici měření a regulace, operátoři a programátoři počítačů apod. Dále nacházejí uplatnění na odborně-technických nebo řídicích pozicích pozemních a vzdušných sil

Armády České republiky, jako například technici a zbrojíři vojenského letounu, technici radaru apod.

Mezi odborné kompetence absolventa patří schopnost číst a vytvářet elektrotechnická schémata, vytváří výkresy a technickou dokumentaci v oblasti technického zobrazování, umí využívat specializovaná programová vybavení, v praxi dokáže využít své znalosti elektrotechniky, zapojí a uvede do provozu elektrické přístroje a zařízení, umí provést servis elektrických a elektronických přístrojů a zařízení a mnoho další. (Školní vzdělávací program – elektrotechnika – specialista vzdušných sil, 2020, s. 6)

2.3.1 Organizace výuky

Jedná se o organizovanou formu čtyřletého denního studia v souladu se školským zákonem. Praktická odborná příprava v oblasti elektrotechniky se provádí ve spolupráci s SOŠ a SOU Lanškroun, kam žáci dojíždějí každých čtrnáct dní. Dále jsou připravováni na budoucí službu vojáka z povolání předmětem vojenská profesní příprava, která probíhá v obdobných blocích, jak je již zmíněno v oddíle 5.2.1 o organizaci výuky u vojenského lycea.

První ročník žáci zahajují dvoutýdenním adaptačním procesem (viz. oddíl 5.2.1). Dále na rozhraní měsíce května a června probíhá vševojsková příprava, která je zaměřena na teoretickou výuku a praktický výcvik v terénu. Ke konci června žáci navštíví leteckou základnu Armády České republiky, kde vykonají odbornou praxi. Teoretické vyučování trvá 35 týdnů.

Ve druhém ročníku v zimních měsících žáci absolvují lyžařský výcvik. V měsících květen a červen je realizován čtyřdenní kurz první pomoci ve spolupráci s Fakultou vojenského zdravotnictví Univerzity Obrany. Na přelomu května a června se žáci zúčastní třítydenní odborné praxe u Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov (dále jen VeV -VA Vyškov) nebo u jiného útvaru Armády České republiky. Teoretické vyučování trvá 32 týdnů.

Ve třetím ročníku probíhá vojenské plavání, stejně jako u vojenského lycea viz. oddíl 5.2.1. Na přelomu měsíců září a říjen se žáci zúčastní třítydenní odborné praxe u VeV – VA Vyškov nebo jiného útvaru Armády České republiky. V druhé polovině května jsou žáci zdokonalováni v kurzu sebeobrany. Ke konci měsíce června žáci vykonají odbornou praxi na letecké základně Armády České republiky. Teoretické vyučování trvá 32 týdnů.

Ve čtvrtém ročníku žáky čeká dvoutýdenní odborná praxe u VeV – VA Vyškov či jiného útvaru Armády České republiky. Z důvodu maturitních zkoušek více praxí již neprobíhá. Teoretická výuka trvá 29 týdnů. (Školní vzdělávací program – elektrotechnika – specialista vzdušných sil, 2020, s. 8-9)

2.3.2 Odborné vzdělávání

Odborné vzdělávání u oboru elektrotechnika – specialista vzdušných sil je velice rozmanité a skládá se z několika předmětů. Mezi základní předměty, na které navazují další odborné předměty, patří základy elektrotechniky, elektrotechnologie a technické kreslení a CAD. Předmět základy elektrotechniky je zaměřen na obecné základy v oboru elektrotechniky a jeho cílem je žákům ucelit a sjednotit základní znalosti v oboru elektrotechniky. Předmět elektrotechnologie poskytuje žákům základní znalosti ohledně elektrotechnických součástí, materiálů a jejich ručnímu zpracování, dovednosti v ručním a strojním obrábění. Dále jsou žáci povinni dbát a dodržovat bezpečnost a ochranu při práci. Technické kreslení a CAD je předmět, který je zaměřen na problematiku různorodých technických výkresů. Cílem tohoto předmětu je grafická komunikace s dalšími technickými profesemi. V průběhu všech čtyřech let, se žáci učí předmětu elektrotechnické měření. Zde jsou žáci seznámeni s použitím měřících přístrojů a měřících metod při měření elektrotechnických veličin.

Předměty, které navazují na již zmíněné základní, jsou předměty číslicová technika, elektronika, elektrická zařízení a elektrické stroje a přístroje. Číslicová technika učí žáky pracovat s různými číselnými soustavami a uvádí je do problematiky základních logických obvodů. Díky předmětu elektronika je žák schopen použít, navrhnout a sestavit základní obvody, rozumí zesilovačům, zná principy modulačních a demodulačních metod a orientuje se v jejich základních typech. V předmětu elektrická zařízení se žák zabývá vznikem a šířením elektromagnetických vln, elektroakustikou, záznamem a reprodukcí zvuku a obrazu a zná principy radiolokace. Dále se v tomto předmětu zabývá problematikou vysílací a přijímací techniky, syntézou kmitočtu a komunikačním a informačním systémem. V předmětu elektrické stroje a přístroje se žák zabývá vodiči a kabelem, chápe význam použití pojistek, jističů a chráničů a rozumí principu elektrických strojů, zná jejich konstrukci a použití.

V rámci celého studia, ve všech čtyřech ročnících, se žáci zúčastňují učebních praxí, na které dojíždějí do SOŠ a SOU Lanškroun. Praxe se vztahují k jednotlivým tématům, které žáci probírají. V prvním ročníku se učí základům ručního zpracování materiálů, mechanickým a ručním montážím a pájení transformátovou pájkou. Ve druhém ročníku se učí zapojit elektrické obvody, provádějí 3D tisk a měří a opravují elektronické obvody. Ve třetím ročníku prohlubují praxe předešlé a navrhují a vyrábějí plošné spoje. Ve čtvrtém ročníku je kladen důraz na bezpečnost práce, dále se zabývají složitějšími elektronickými zařízeními, obvody a silnoproudou elektrotechnikou.

Vzhledem k zaměření oboru elektrotechnika – specialista vzdušných sil, jedním z povinných odborných předmětů je předmět vojenských technologií vzdušných sil. Žáci jsou v rámci tohoto předmětu seznámeni s údržbou vojenské techniky vzdušných sil Armády České republiky a standardy NATO. Žáci jsou seznámeni především s bojovou leteckou technikou a znalostmi létání ve vztahu k technice. Zaměřují se především na postupy údržby letecké techniky, základy aerodynamiky a vrtule, leteckou legislativu na území České republiky, letecké legislativy platné v Armádě České republiky a NATO. (Školní vzdělávací program – elektrotechnika – specialista vzdušných sil, 2020, s. 129-158)

Dále mezi povinné odborné předměty patří vojenská profesní příprava a vojenská výzbroj, o které je již zmíněno v oddíle 5.2.2. ve druhém odstavci.

2.3.3 Ukončení vzdělávání

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou, dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a vyhláškou č. 177/2009 Sb.

Společná část maturitní zkoušky je konána z předmětů Českého jazyka a literatury, a cizího jazyka (volba AJ, RJ, NJ, FJ) nebo matematiky.

Profilová část maturitní zkoušky je konána z předmětů Český jazyk a literatura, která má písemnou a ústní zkoušku, dále z oboru elektrotechniky, u které se jedná o zkoušku z předmětů základy elektrotechniky, elektrotechnologie, elektrotechnická měření a elektronika. Další částí jsou elektrotechnické a komunikační systémy, kde se jedná o ústní zkoušku z předmětů číslicová technika, elektrická zařízení, elektrické stroje a přístroje a

vojenské technologie vzdušných sil. Poslední částí je praktická maturitní zkouška z odborného výcviku. V případě, že si žák zvolil ve společné části zkoušku z cizího jazyka, následuje písemná práce a ústní zkouška z daného jazyka. (Školní vzdělávací program – elektrotechnika – specialista vzdušných sil, 2020, s. 7)

2.4 Strojírenství – specialista vzdušných sil

Obor strojírenství (kód 23-41-M/01) je nově otevřeným oborem na vojenské střední škole a jeho výuka probíhá na odlehlé pobočce v Sokolově. Důležitými předměty tohoto oboru jsou matematika, fyzika a praktické činnosti. Výhodou studia tohoto oboru je poskytnutí řídičského oprávnění skupiny B.

Absolventi naleznou uplatnění zejména na odborně-technických nebo řídicích pozicích pozemních a vzdušných sil Armády České republiky, nebo ve středních technickohospodářských funkcích ve strojírenství, v podnikání ve strojírenských oborech apod. Dále mají možnost pokračovat ve studiu na Univerzitě obrany či na civilních, technicky zaměřených školách.

Mezi odborné kompetence absolventa tohoto oboru patří přehled v dokumentaci technického zobrazování, použití počítačových programů pro projektovou a konstrukční přípravu, navrhovat postupy od základu k vytvoření výrobku, pečovat o technický stav strojů a zařízení, osvojit si řídičské dovednosti, návyky a zásady bezpečného silničního provozu. (Školní vzdělávací program – Strojírenství – specialista vzdušných sil, 2019, s. 6-9)

2.4.1 Organizace výuky

Jedná se o organizovanou formu čtyřletého denního studia v souladu se školským zákonem. V rámci blokové výuky předmětu vojenská profesní příprava jsou žáci soustavně připravováni na budoucí kariéru vojáka z povolání.

Organizace výuky všech ročníků probíhá stejnou formou jako u oboru elektrotechnika – specialista vzdušných viz. 2.3.1.

Jedinou výjimkou a výhodou tohoto oboru je řídičský kurt skupiny B, který jiný obor nenabízí. (Školní vzdělávací program – Strojírenství – specialista vzdušných sil, 2019, s. 13)

2.4.2 Odborné vzdělávání

Odborné vzdělávání u oboru strojírenství – specialista vzdušných sil se skládá z několika předmětů. Mezi ně patří technické kreslení, mechanika, stavba a provoz strojů, kontrola a měření, strojírenská technologie, praxe, vojenská profesní příprava, vojenská výzbroj, elektrotechnika – vojenské technologie vzdušných sil.

Technické kreslení je vyučováno v prvním a druhém ročníku. Obsahem předmětu jsou základy rýsování a technického kreslení. Žáci si osvojí kreslení a napojování čar, seznámí se s danými normami, rozvíjejí svoji prostorovou orientaci a získají základní znalosti ve strojírenství. Předmět mechanika navazuje na základní fyzikální poznatky a dále je rozvíjí. Tento předmět slouží jako průprava k dalším odborným předmětům, a to ke strojírenským technologiím a stavbě a provozu strojů. Hlavní důraz je kladen především na témata, která mají významný podíl v průmyslové praxi. Tento předmět je vyučován v průběhu všech čtyřech ročníků. Předmět stavba a provoz strojů navazuje na poznatky s přírodovědných oborů, které dává do souvislostí a poukazuje na jejich praktický význam. Uplatnění tohoto předmětu je zejména v oblasti konstruování a údržby strojů. Tento předmět je vyučován ve všech čtyřech ročnících. Předmět kontroly a měření propojuje učivo odborných předmětů, především ze stavby a provozu strojů, mechaniky, fyziky a praxe. Žáci si osvojí praktickou činnost při měření všech oblastí techniky, poznají širokou škálu měřidel a ověří si metody zkoušení materiálů jak po stránce technologických, tak mechanických vlastností. (Školní vzdělávací program – Strojírenství – specialista vzdušných sil, 2019, s. 137-158)

Důležitou součástí oboru jsou praxe. Žáci vykonávají praktickou přípravu pro vykonání profese v oboru strojírenství. Tato oblast u žáků rozvíjí manuální zručnost, kreativitu, kritické myšlení a smysl pro bezpečnost práce. Naučí se ruční obrábění různých materiálů, soustružení, frézování, broušení a ostření, vrtání, spojování materiálu různými postupy, základní kovářské práce a měření a orýsování výrobních dílců. Praxe se koná v rámci výuky, ve školních dílnách, prostřednictvím odborných přednášek a exkurzí v podnicích. Probíhá ve všech ročnících. (Školní vzdělávací program – Strojírenství – specialista vzdušných sil, 2019, s. 165)

Dalším odborným předmětem, kterým se studium zabývá ve čtvrtém ročníku je elektrotechnika. Ta poskytuje žákům základní znalosti v elektrotechnickém oboru

s využitím elektronických prvků ve strojírenské praxi. Vzhledem k zaměření, jsou žáci v předmětu vojenských technologií vzdušných sil seznámeni s technologiemi, základními principy a nutnou legislativou spojenou s letectvím a prací v rezortu Vzdušných sil Armády České republiky. (Školní vzdělávací program – Strojírenství – specialista vzdušných sil, 2019, s. 179-182)

K odbornému vzdělávání také patří předměty zabývající se vojenským zaměřením. O vojenské profesní přípravě je již zmíněno v oddíle 2.2.2

2.4.3 Ukončení vzdělávání

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou, dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a vyhláškou č. 177/2009 Sb.

Společná část maturitní zkoušky je konána z předmětů Českého jazyka a literatury, cizího jazyka (volba AJ, RJ, NJ, FJ) nebo matematiky.

Profilová část maturitní zkoušky je složena ze dvou ústních zkoušek a z praktické zkoušky. Ústní zkouška je z předmětu stavba a provoz strojů a ze strojírenské technologie, ve kterých žáci prokážou všeobecné znalosti. V praktické části maturitní zkoušky mají žáci na výběr ze dvou maturitních předmětů. Praktická zkouška z odborných předmětů bude konána formou losování zadání v den zkoušky a následné zpracování a odevzdání práce. Časová dotace na tuto zkoušku jsou 4 hodiny čistého času. Dlouhodobá praktická maturitní práce je formou projektu, na kterém žáci pracují od začátku čtvrtého ročníku v průběhu školního roku. Práce je zakončena obhajobou před maturitní komisí. (Školní vzdělávací program – Strojírenství – specialista vzdušných sil, 2019, s. 10)

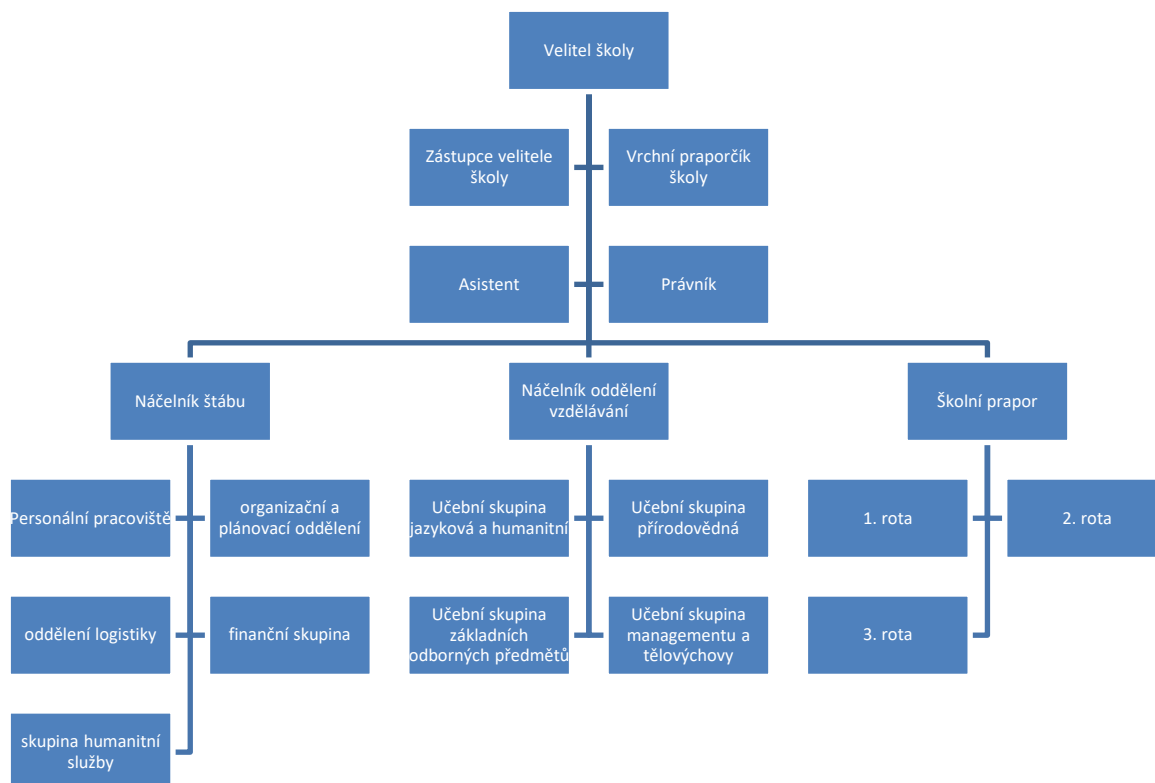
2.5 Hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je upraveno školským zákonem a vyhláškou č. 220/2007 Sb., kterou se pro školy a školská zařízení zřizovaná Ministerstvem obrany provádějí některá ustanovení školského zákona. Výsledky žáků v jednotlivých předmětech hodnotí učitelé podle Školního řádu Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové.

Motivačními prostředky hodnocení jsou např. motivační příspěvek podle vyhlášky č. 105/2008 Sb., včetně jeho zvýšení při dosažení požadované jazykové úrovně podle STANAG 6001, výběr služebního zařazení v závislosti na dosahovaných výsledcích vzdělávání. (Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum, 2015, s. 13)

3 Struktura školy

Struktura vojenské střední školy je velice specifická a nelze ji přímo srovnávat s jinou střední školou. V první řadě je nutné si uvědomit, že se jedná o školu, která spadá pod Ministerstvo obrany, nikoli pod Ministerstvo školství.

Graf 1: organizační struktura (Výroční zpráva VOŠ MO: za školní rok 2020/2021, 2021, s. 5)

3.1 Velení školy

V čele školy stojí velitel školy v hodnosti plukovníka. Má na starost veškerý chod vojenské střední školy. Jeho zástupcem je zástupce velitele školy v hodnosti podplukovníka. Vrchní praporčík školy v hodnosti nadpraporčíka je podřízen veliteli školy. Je poradcem jak pro žáky, tak pro vojáky z povolání, podporuje a objasňuje rozhodnutí velitele školy. Náčelník štábu v hodnosti podplukovníka je podřízen veliteli školy a má na starost personální pracoviště, organizační a plánovací oddělení, oddělení logistiky, finanční skupinu a skupinu humanitní služby. Nadále se stará o chod školního praporu, reprezentaci žáků na veřejnosti apod. Náčelník oddělení vzdělávání v hodnosti podplukovníka rozhoduje ve věcech

týkajících se školního vzdělávání. Spadá pod něho učební skupina jazyková a humanitní, přírodovědná, učební skupina odborných předmětů a skupina managementu a tělovýchovy. Mohou se na něho obrátit jak učitelé, tak žáci ohledně výuky a vzdělávání.

3.2 Školní prapor

Školní prapor se skládá z 1., 2. a 3. školní roty (3. rota se nachází na pobočce v Sokolově). Velitelé rot jsou v hodnosti majora. Jednotlivé roty se skládají z ročníků. Ročníky jsou dále rozděleny na čtyry podle jednotlivých tříd, tzn. třída se nazývá četou. Velitelem čety je velitel – vychovatel v hodnosti kapitána, který je zároveň zástupcem velitele roty, nebo nadporučíka. Tito velitelé – vychovatelé plní svoji funkci v domově mládeže, kde se starají o žáky mimo dobu vyučování – provádějí výchovně vzdělávací činnost, dohlíží na dodržování denního režimu žáků podle denního řádu apod.

3.3 Pedagogický sbor

Pedagogický sbor se skládá z 35 členů, který je plně kvalifikován. Někteří z pedagogů jsou zároveň vojáci z povolání. Jsou to především učitelé – vojáci, kteří vyučují odborné předměty, jako je například vojenská profesní příprava, vojenská výzbroj a odborné předměty pro obor elektrotechniky. Ve škole mimo učitelů působí také preventista rizikového chování, školní psycholog a výchovný poradce. (Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum, 2015, s. 195)

4 Areál školy

Areál vojenské střední školy se nachází v Pardubickém kraji, v okrese Svitavy na jihovýchodním okraji města Moravská Třebová. Kromě učebního bloku a domova mládeže, areál žákům a studentům nabízí mnoho možností pro trávení volného času. Nachází se zde například tělocvična, posilovna, běžecký ovál, sportovní hřiště, volejbalové a tenisové kurty, kardio zóna, sauna, kinosál, knihovna, školní muzeum a mnoho dalšího. (Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, Areál školy, 2022)

4.1 Domov mládeže

Školské výchovné a ubytovací zařízení s názvem Domov mládeže Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové zabezpečuje Armádní Servisní, příspěvková organizace (AS-PO). Domov mládeže poskytuje žákům celodenní výchovu, ubytování, vzdělávání, sportovní a zájmovou činnost v době mimo vyučování. Žákům a studentům po dobu studia je ubytovací služba poskytována bezplatně. Výchovně vzdělávací činnost provádějí velitelé – vychovatelé, kteří jsou vojáky z povolání.

Domov mládeže je otevřen od neděle 17:00 do pátku do 14:00, kdy žáci odjíždějí k rodinám. Návrat žáků je stanoven na neděli do 21:00. Pouze ve výjimečných případech žáci zůstávají přes víkend ubytování v domově mládeže, a to především z důvodu nepřetržitého výcviku či při reprezentaci školy na veřejnosti. Výjimkou provozu domova mládeže jsou určené prázdniny. (Školní řád: Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové, 2020)

4.1.1 Denní řád školy

Za organizaci a výchovně vzdělávací činnosti v domově mládeže odpovídají velitelé rot. Každá rota má vlastní denní řád, který je zaznamenán ve vnitřním řádu domova mládeže. Činnosti se v těchto řádech neliší, jedná se pouze o rozdílné časy činností. V následujícím odstavci je popsán denní řád 2. školní roty.

Den začíná již v 5:45 společným budíčkem a následuje dvacetiminutová rozcvička, která probíhá ve sportovním stejnokroji. Dále mají žáci prostor pro osobní hygienu a snídani, na kterou se odchází organizovaně po jednotlivých četách. Po snídani mají žáci prostor pro úklid svých pokojů a odcházejí na ranní prohlídku, kde zároveň probíhá vyhlášení denního

rozkazu a pořadový nácvik. Vyučování žákům začíná v 8:00. Podle vyučovacího rozvrhu mají žáci pauzu na oběd v době 6. vyučovací hodiny. Následuje odpolední výuka. Po vyučování mají žáci organizované činnosti podle denního řádu jednotlivých rot. Mezi pravidelné činnosti patří povinná pořadová příprava. V 17:15 je výdej večeře, kam se opět dochází organizovaně po četách. Po večeři žáci mají možnost odpoledních vycházek, zájmových a sportovních činností, či se mohou připravovat na výuku. Ve 21:00 probíhá večerní kontrola přítomnosti a pořádku na pokojích. Ve 21:30 je vyhlášena večerka. (Školní řád Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové, 2021)

4.1.2 Nařízení velitele k úpravě vnějšího vzhledu žáků

Specifickým předpisem pro vojenskou střední školu je Nařízení velitele Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové k úpravě vnějšího vzhledu žáků. Je zde zmíněno několik pravidel při nošení vojenského stejnokroje, při činnosti ve sportovní či pracovní ústroji nebo v civilním oděvu.

Zmiňují se zde například pravidla při nošení optických a slunečních brýlí (Čl. 4), upravení vlasů, vousů a tělesného ochlupení (Čl. 5), které se zaměřuje na muže i ženy, dále zde nalezneme část, která se zaměřuje na dekorativní kosmetiku (Čl. 8) a úpravu nehtů (Čl. 9). Šestá část je zaměřena na šperky a sedmá část zahrnuje pravidla zdobení kůže, jejich obsah, umístění a rozsah. (Školní řád Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové, Nařízení velitele, 2021)

4.2 Učební blok

V učebním bloku se provádí většina výuky žáků. Ačkoli budova pochází již z roku 1948, prošla si mnohými rekonstrukcemi a podmínky na vzdělávání jsou adekvátně zabezpečeny. Ve většině mateřských učeben se nacházejí interaktivní tabule. Výuka cizích jazyků probíhá ve specializovaných učebnách, které spadají pod jednotlivé učitele cizích jazyků. V budově se také nachází šest specializovaných učeben pro předmět informačních a komunikačních technologií a předmět CAD. Dále se zde nacházejí odborné učebny na fyziku, chemii, elektro a jazykovou přípravu. Pro tělovýchovu jsou k dispozici dvě tělocvičny. (Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum, 2015, s. 195)

Vzhledem ke specifčnosti vojenské střední školy, kromě výuky žáci podstupují i pravidelné výcviky. K tomu slouží jak prostor v areálu školy, kde se nachází specializovaná učebna například pro manipulaci se zbraněmi, tak i venkovní prostor Srnčí, kde probíhají komplexní polní výcviky žáků.

4.3 Sportovní vybavení

Možnosti sportovního vyžití mají žáci skutečně bohaté. V areálu se nachází atletický stadion s umělou plochou a fotbalovým trávníkem. Běžecké dráhy se hojně využívají jak při tělovýchově, organizovaných kroužcích, tak i při přijímacím řízení, či se zde pořádají atletické závody. Dále zde žáci mohou využít tenisové či volejbalové kurty. K velké oblibě patří návštěva místní posilovny, která je vybavena moderním náčiním. V tělocvičně je možnost se účastnit organizovaných florbalových či futsalových kroužků. Dále ji mohou žáci využívat ke cvičení gymnastiky. Pravidelně zde v podvečerních hodinách funguje i sauna.

V rámci vojenského tělocviku žáci využívají vybudovanou československou překážkovou dráhu, lezeckou stěnu a výcvikovou požární věž. (Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, Areál školy, 2022)

4.4 Další vybavení

Stravování je na VSŠ zabezpečováno firmou Vojenská lázeňská a rekreační zařízení (VLRZ). Žáci mají nárok na celodenní stravování (snídani, oběd, večeři), které si platí ve výši 40 % z každého jídla. Stravování žáků je zajišťováno v souladu s vyhláškou č. 105/2008 Sb., o naturálních a peněžních náležitostech žáků vojenských středních škol. (Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, Stravování, 2022)

V areálu školy se nachází také Posádková ošetrovna Moravská Třebová, která poskytuje primární a preventivní lékařskou péči. Je zde vedena kompletní zdravotní dokumentace žáků. V případě nemoci se zde nachází i lůžková část pro žáky. (Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, Ošetrovna, 2022)

5 Uplatnění absolventů

Žáci vojenské střední školy mají po absolvování studia možnost volby, jakým směrem budou následně pokračovat. Vzhledem k tomu, že žáci nemají žádné závazky a povinnosti vůči Armádě České republiky, nejsou zavázáni k následnému působení v Armádě České republiky. Jak bylo zjištěno z dotazníků, které jsou předmětem praktické části této práce, většina žáků se rozhodla pro službu u útvarů Armády České republiky. Druhou nejčastější možností bylo studium na vysoké vojenské škole. Mnoho žáků pokračuje ve studiu na civilních vysokých školách a někteří odcházejí pracovat mimo Armádu České republiky.

5.1 Vojenská kariéra

Vzhledem k tomu, že škola spolupracuje s mnoha vojenskými útvary, které poskytují odborné praxe pro žáky, zároveň i poskytují následné pracovní pozice. Mezi tyto útvary patří například 4. brigáda rychlého nasazení Žatec, 15. ženijní pluk Bechyně, 7. mechanizovaná brigáda Hranice, 31. pluk radiační, chemické a biologické ochrany Liberec, 42. mechanizovaný prapor Tábor, 43. výsadkový prapor Chrudim a 72. mechanizovaný prapor Páraslavice. (Školní vzdělávací program – elektrotechnika – specialista vzdušných sil, 2020, s. 175)

Pokud se žák ve čtvrtém ročníku rozhodne, že se chce po úspěšném dokončení studia stát vojákem z povolání, je povinen znovu absolvovat lékařské vyšetření ve vojenské nemocnici. Podle zdravotního stavu mu jsou dále nabídnuty pozice. Dalším milníkem, který žák musí splnit, jsou fyzické testy, které se skládají z jízdy na rotopedu, skoku do dálky, leh sedů a kliků. Tyto testy probíhají opět ve vojenských nemocnicích, buď v Praze nebo v Olomouci. (Armáda České republiky, fyzické testy, 2018)

Jestliže se absolventovi podaří splnit tato kritéria, pokračuje k pohovoru s armádním personalistou, který mu nabídne dostupné pozice v Armádě České republiky. Pokud absolvent souhlasí s nabízenou pozicí, je mu oznámen termín nástupu na vojenskou základní přípravu do VeV–VA Vyškov. Pro absolventy vojenské střední školy, kteří splnili maturitní zkoušku v řádném termínu, se jedná zpravidla o výcvik v měsících srpen a září. Po úspěšném absolvování základní vojenské přípravy a po slavnosti vojenské přísaze se absolvent stává profesionálním vojákem.

Absolventi s maturitní zkouškou mohou nastoupit do hodnosti v rámci mužstva, poddůstojnického sboru či praporčického sboru. Škála výběru je taktéž velice rozmanitá, absolventovi může být nabídnuta pozice u pozemního vojska, protivzdušné obrany, leteckých základen či vojenské policie.

5.2 Vojenské vysoké školy

Pokud se absolvent rozhodne pro pokračování ve studiu na vojenské vysoké škole, má možnost volby mezi Univerzitou Obrany a vojenským oborem při Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze.

Studium vojenských vysokých škol zajišťuje uplatnění absolventů v Armádě České republiky, a to na důstojnických pozicích v rámci celé struktury. V průběhu těchto let studenti pobírají měsíční plat a celé studium je na náklady Ministerstva obrany ČR. Podmínkou těchto benefitů je odsloužení dvojnásobku studovaných let. Další výhodou je studium cizích jazyků po celou dobu studia a získání osvědčení o dosažení jazykové úrovně podle NATO STANAG 6001. Studenti mají možnost účasti zahraničních odborných kurzů. (Armáda České republiky, Univerzita obrany, 2018)

Na Univerzitě Obrany je možnost studia na Fakultě vojenského leadershipu v Brně. Díky tomuto studiu student získá znalosti a dovednosti potřebné pro řízení bojové činnosti, vedení lidí, organizaci logistického zabezpečení jednotek a přípravu pro vedení mnohonárodních týmů v zahraničních misích. Studenti se v rámci studií setkají se špičkovými učiteli a vojenskými vědci, zažijí akční výcviky a absolvují praktické stáže u útvarů Armády České republiky. Po ukončení studia jim je udělen akademický titul inženýr a hodnost poručíka. (Univerzita obrany, Fakulta vojenského leadershipu, 2021)

Dále je možnost studia na Fakultě vojenských technologií, která se nachází taktéž v Brně. Nachází se zde mnoho studijní specializací, a to například studium bojových a speciálních vozidel, letecké techniky, letištního technického zabezpečení, řídicí letového provozu, vojenský pilot, zbraně a munice a mnoho dalšího. (Univerzita obrany, Fakulta vojenských technologií, 2021)

Fakulta vojenského zdravotnictví v Hradci Králové nabízí v magisterských studijních programech studium Vojenského všeobecného lékařství, Vojenského zubního lékařství,

Vojenské farmacie. V bakalářském studijním programu studijní obor Zdravotního záchranáře. V doktorských studijních programech je možno studovat Epidemiologii, Infekční biologii, Lékařskou mikrobiologii, Toxikologii, Vojenskou hygienu a další. Faulta dále zabezpečuje odborné doškolování a specializační celoživotní vzdělávání, kurzy rozšířené první pomoci v poli, které jsou určeny pro příslušníky zdravotní služby i vojáky z povolání. (Univerzita obrany, Fakulta vojenského zdravotnictví, 2021)

Vojenský obor při Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze nabízí studentům nabízi studium oboru Vojenské tělovýchovy. Studenti během tohoto oboru získají kvalifikaci potřebnou k získání instruktorských oprávnění v řadě odborných sportovních zaměření včetně dovedností pro přežití v tísni. Studenti tohoto oboru nacházejí uplatnění zejména na pozicích vojenských tělocvikářů, kteří se nacházejí na všech útvech Armády České republiky. (Vojenský obor, 2018)

Zájemci o studium si musí nejprve podat přihlášku ke studiu na fakultě, kterou si předem vyberou. Následně je čeká lékařské vyšetření ve vojenské nemocnici. Důležité je, aby se řádně připravili na přijímací zkoušky, které má každá fakulta specifické. V případě přijetí ke studiu nastupují na dvouměsíční základní vojenskou přípravu do VeV -VA Vyškov, která probíhá v měsících srpen a září.

6 Empirická část bakalářské práce

Cílem výzkumné části bakalářské práce s názvem *Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové a uplatnění absolventů v rámci Armády České republiky* je zjistit, jakým směrem se žáci po ukončení studia nejčastěji ubírali.

Pro výzkum v této bakalářské práci byl využit on-line dotazník, který byl vytvořen prostřednictvím Google formuláře a následně zveřejněn prostřednictvím sociálních sítí.

Nejprve je vhodné objasnit základní terminologii. Otázky a výroky v dotazníku se nazývají položky. Respondentem je myšlena dotazovaná osoba. Zadávání dotazníků k vyplnění se nazývá administrace. (Gavora, 2010)

Dotazník se řadí mezi nejčastější výzkumné metody. Jeho hlavní výhodou je možnost získání informací od velkého množství osob, a proto je řazen mezi nástroje hromadného získávání údajů. Další jeho výhodou je snazší zpracování a vyhodnocení získaných dat a pro respondenta je vyhovující v tom, že ho může vyplnit v době a místě, které mu vyhovuje a na jeho vyplnění má dostatek času. Autor dále shledává jeho výhodu v možnostech zadávání dotazníků respondentům. Velkým rizikem u tohoto získávání dat je malá návratnost dotazníků. U dotazníku je velice důležité, aby jeho otázky byly stručné a jasné a respondent je jednoznačně pochopil. Dále by se v dotazníku neměly objevovat otázky, které nejsou bezprostředně potřebné a nesměřují ke stanovenému cíli. Stejně tak by si autor dotazníku měl dát pozor na sugestivní otázky a podsouvání vlastního názoru respondentovi. (Hlad'o, 2011)

Mezi nejdůležitější požadavky na konstrukci dotazníku se řadí jasné a srozumitelné položky. Při vytváření dotazníku je nutné přemýšlet nad respondenty (na jejich věk, vzdělání...). Dále musejí být položky jednoznačné, aby zde nevznikl prostor pro jiné pochopení. Dotazník by neměl být přesycen nezbytnými údaji a neměl by být příliš rozsáhlý. Tento jev by mohl respondenty odradit od vyplnění dotazníku. Položky nesmějí být sugestivního charakteru, autor dotazníku by neměl dát najevo vlastní názor na danou problematiku. U dotazníků, které jsou rozeslány poštou či jinou neosobní formou je nutné, aby obsahovaly konkrétní pokyny. Autor dotazníku by měl předem uvažovat nad jeho zpracováním a usnadnit si tak práci s analýzou údajů. Ovšem přehnaná snaha o usnadnění může vést k zmatení respondentů.

Při řazení otázek by se autor měl řídit tzv. technikou nálevky. Dotazník začíná nejjobecnější položkou a postupně se zužuje. (Chráška, 2016, s. 164)

Autor pro tuto práci využil metodu dotazníku s polouzavřenými a otevřenými otázkami. *U polouzavřených otázek se jedná se o kombinaci uzavřené a otevřené otázky. Polouzavřená otázka vznikne přidáním varianty „jiné“ do uzavřené otázky, které je vlastně otevřenou otázkou a umožňuje respondentovi volnou odpověď.* (Hlad'o, 2011, s. 35.)

Jedna otázka v dotazníku byla otevřená, a ta byla ve znění: „*K jakému útvaru jsi po absolvování vojenské střední školy nastoupil/a?*“ Tuto otázku nechal autor otevřenou z důvodu velkých možných variant odpovědí, které nebylo možno předpovídat.

Empirickou částí bakalářské práce *Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové a uplatnění absolventů v rámci Armády České republiky* je on-line dotazník adresován bývalým studentům vojenské střední školy. Předmětem tohoto dotazníku je uplatnění absolventů v rámci Armády České republiky. Tento dotazník má ukázat, jakým směrem se tito studenti ubírali po ukončení studia. Tento výzkum je možno uchopit mnoha směry. Autor se pokusil o zjištění, jaký obor dotazovaní studovali a jakým směrem postupovali. Autor se dále domnívá, že většina studentů oboru elektrotechniky využijí své střední vzdělání v rámci leteckých základen, či na Univerzitě Obrany v rámci Vojenských technologií, a naopak žáci technického a vojenského lycea svoji kariéru zahájí u útvarů pozemního vojska či na fakultě Vojenského leadershipu.

Původním záměrem empirické části bylo zjistit, jakým směrem se rozhodli pokračovat nynější žáci čtvrtého ročníku Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové, kteří skládali maturitní zkoušku v roce 2022. Velení školy ale tuto možnost nepovolilo, a tudíž dotazník nemohl být vykonán s těmito žáky. Z tohoto důvodu byl sestaven on-line dotazník pro absolventy vojenské střední školy, kteří skládali maturitní zkoušku v minulých letech.

Vzhledem ke specifickému zaměření vojenské střední školy se předpokládá, že většina absolventů pokračovala ve službě pro Armádu České republiky. Dalším předpokladem je, že se mnozí rozhodli toto studium rozšířit a pokračovat ve studiu na vojenské vysoké škole.

6.1 Dotazníkové šetření

K dosažení cíle praktické části byla zvolena dotazníková technika formou on-line dotazníku. Tato technika byla zvolena z důvodu on-line šetření, zachování anonymity a z předpokladu velkého počtu respondentů. Použitý dotazník byl vytvořen pro účely bakalářské práce prostřednictvím Google formuláře, který byl nejprve otestován pěti absolventy, kterým byl tento dotazník zaslán osobně. Předvýzkum byl realizován z důvodu ověření funkčnosti a srozumitelnosti jednotlivých otázek. Následně byl dotazník rozeslán do skupin na sociálních sítích, kde mnozí absolventi působí. Dotazníkové šetření probíhalo zhruba pět dní, ve kterých odpovědělo 97 respondentů.

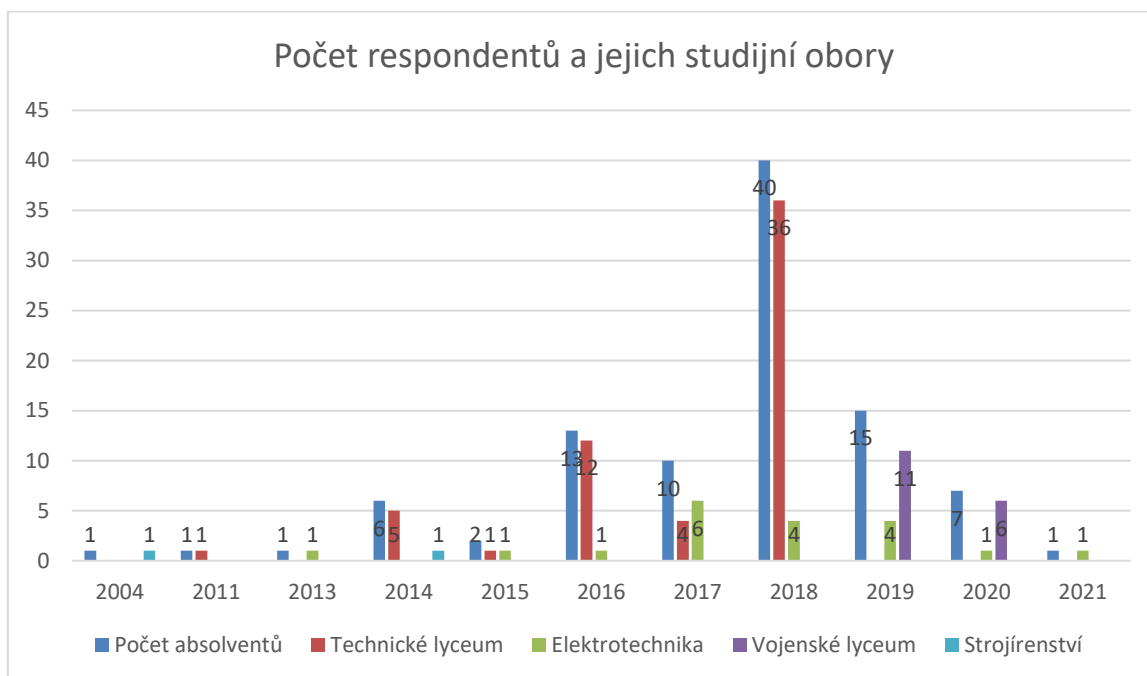
Dotazník se skládal z 5 otázek, na které ale neodpovídali všichni. Otázky byly rozděleny do 3 sekcí a podle odpovědi byli respondenti zařazeni do sekce, které daná odpověď náležela. První sekce byla určena pro ty, kteří odpověděli, že po absolvování vojenské střední školy se rozhodli pro službu v Armádě České republiky. V této sekci byla dále položena otázka, k jakému útvaru šli sloužit a v jaké hodnosti k útvaru nastoupili. Druhá sekce byla určena těm, kteří se rozhodli pokračovat ve studiu na vojenské vysoké škole. V této sekci byla otázka zaměřena na výběr studia na vojenské vysoké škole. Třetí sekce byla zaměřena pro respondenty, kteří se rozhodli odejít do civilního sektoru. Dotazování byli na to, z jakého důvodu se rozhodli nepůsobit nadále v Armádě České republiky.

6.2 Respondenti

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 97 respondentů. Vzhledem k počtu dívek a chlapců na vojenské střední škole se dalo předpokládat, že většina budou muži. Z celkového počtu respondentů bylo 64 mužů a 33 žen. Tento fakt ovšem nemá žádný vliv na výsledky dotazníkového šetření.

Počet respondentů, rok jejich absolvování a jejich studijní oboru jsou znázorněny v grafu 1. Z tohoto grafu vyplývá, že nejvíce respondentů absolvovalo maturitní zkoušku v roce 2018, a to v počtu 40 respondentů. Důvod, proč bylo nejvíce absolventů z roku 2018 může být ten, že sám autor na vojenské střední škole v tomto roce skládal maturitní zkoušku. Dále jsou v grafu znázorněny studijní obory. Z tohoto grafu vychází, že nejvíce respondentů bylo bývalých studentů technického lycea, a to v počtu 59 absolventů. Tento fakt vyplývá z počtu přijímaných na jednotlivé obory a také proto, že tento obor bylo možno studovat v průběhu

více let, zatímco jiné obory byly otevírány podle potřeb Armády České republiky. Dále lze z grafu vyčíst, že roku 2018 byli poslední absolventi oboru technického lycea a ten byl nahrazen vojenským lyceem. Nejméně absolventů je z řad strojírenství, a to v počtu 2.

Graf 2: Počet respondentů a jejich studijní obory

6.3 Interpretace výsledků dotazníkového šetření

V této kapitole jsou interpretovány výsledky dotazníkového šetření, které bylo provedeno s absolventy Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové. Každá výzkumná otázka je v následující části analyzována zvlášť z důvodu objasnění jednotlivých výběrů.

6.3.1 Otázka 1: Kam jsi pokračoval/a po vojenské střední škole?

Tato položka byla typem polouzavřené otázky. Respondentům nabízela odpovědi:

1. k útvaru Armády České republiky,
2. na vysokou vojenskou školu,
3. na civilní vysokou školu,
4. pracovat mimo Armádu České republiky,
5. jiná (vlastní) odpověď.

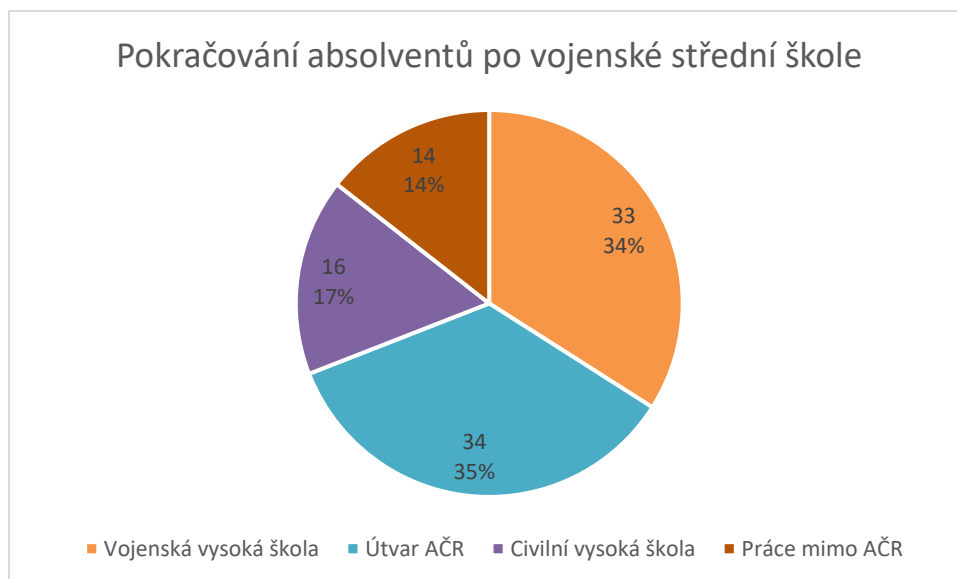
Výsledkem této položky je, že se 34 absolventů rozhodlo pro službu u útvaru Armády České republiky, což činí celých 35 % dotazovaných. Z dat lze dále vyčíst, že se jednalo převážně o studenty technického lycea v počtu 17, dále o studenty elektrotechniky v počtu 13, studenty vojenského lycea v počtu 4 a 1 studenta strojírenství.

Ve studiu na vysoké vojenské škole dále pokračovalo 33 studentů, čímž se jedná o 34 % všech dotazovaných. 13 studentů pocházelo z oboru technického lycea, 7 studentů z vojenského lycea, 2 studenti elektrotechniky a 1 student ze strojírenství.

16 absolventů, 17 % dotazovaných, se rozhodlo odejít studovat civilní vysokou školu a 14 absolventů (14 %) odešlo do civilního sektoru z důvodu pracovních příležitostí. Důvod jejich rozhodnutí je popsán později.

Danou otázkou byl potvrzen předpoklad, že se většina rozhodla pro budování vojenské kariéry, ať už se jedná o studium na vysoké vojenské škole či přímí služební poměr. Po této

položce byli respondenti rozřazeni k otázkám, které navazovaly na jejich odpověď. Výsledky této otázky jsou znázorněny v grafu 3.

Graf 3: Pokračování absolventů po vojenské střední škole

6.3.2 Otázka 2: Na jaký útvar jsi nastoupil/a po absolvování na vojenské střední škole?

Tato položka byla typem otevřené otázky a byla směřována pouze na respondenty, kteří odpověděli, že nastoupili k útvaru Armády České republiky. Odpověď na tuto otázku byla zcela otevřena z důvodu velkého počtu možností uplatnění v rámci Armády České republiky.

Z celkové počtu 97 respondentů se jich 34 rozhodlo sloužit u útvaru Armády České republiky. Z daného počtu, 10 dotázaných zahájilo svoji vojenskou kariéru na 21. základně taktického letectva v Čáslavi. 7 z nich studovalo obor elektrotechniky a jak autor zmínil již v teoretické části, studenti tohoto oboru jsou připravováni k profesní kariéře leteckého personálu. Dále tento fakt může být zapříčiněn tím, že se jedná o jednu z největších základen Armády České republiky, a tudíž nabízí i více pracovních příležitostí. 4 respondenti uvedli, že zahájili svoji profesní kariéru u 71. mechanizovaného praporu v Hranicích na Moravě. Tento útvar nabízí zejména poddůstojnické pozice a podle výzkumu zde nastoupili 3 studenti technického lycea a 1 student vojenského lycea. 3 studenti nastoupili na 22. základnou vrtulníkového letectva v Náměšti nad Oslavou, přičemž je tato základna strukturou a počtem pozic velice podobná 21. základně v Čáslavi. Jednalo se o absolventy elektrotechniky. 2 absolventi nastoupili ke 102. průzkumnému praporu v Prostějově, 2 k 26. pluku velení, řízení a průzkumu ve Staré Boleslavi. Dále se již odpovědi neshodovaly a mezi zmíněnými útvary byl 53. pluk průzkumného a elektronického boje v Opavě, 13. dělostřelecký pluk v Jincích, 43. výsadkový pluk v Chrudimi, 151. ženijní prapor v Bechyni, centrum vojenské kynologie v Chotyni, 42. mechanizovaný prapor v Táboře, 41. mechanizovaný prapor v Žatci, již zaniklý vojenský útvar 8587 v Havlíčkově Brodu, vojenská policie, 143. zásobovací prapor v Lipníku nad Bečvou, agentura vojenského zdravotnictví v Hradci Králové a další.

Z této výzkumné otázky vyvstává fakt, že většina studentů, kteří se rozhodli pro službu v armádě, nastoupili k útvarům, ke kterým je jejich studijní obor připravoval. Pro lepší přehlednost výsledku slouží tabulka 1, ve které jsou zmíněny pouze útvary, ke kterým nastoupilo 2 a více dotázaných.

Tabulka 1: *Vojenské zařazení*

Vojenské zařazení	Počet respondentů
21. základna taktického letectva Čáslav	10
71. mechanizovaný prapor Hranice	4
22. základna vrtulníkového letectva Náměšť	3
102. průzkumný prapor Prostějov	2
26. pluk velení, řízení a průzkumu Stará Boleslav	2
Jiné vojenské útvary	13
Celkem	34

6.3.3 Otázka 3: V jaké hodnosti jsi nastoupil/a k útvaru?

Tato položka byla typem polouzavřené otázky. Respondentům nabízela odpovědi vzestupně podle hodností. Respondentům byly nabízeny možnosti:

1. svobodník,
2. desátník,
3. četař,
4. rotný,
5. rotmistr,
6. nadrotmistr,
7. praporčík.
8. jiná (vlastní) odpověď.

V možnostech byly na výběr všechny hodnosti, na které je možno nastoupit se středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou. Důvod, proč autor přidal 8. možnost je ten, že absolvent mohl mít výjimku a nastoupit v propůjčené hodnosti či nastoupit jako občanský zaměstnanec. Tato možnost se však neobjevila.

U respondentů, kteří se rozhodli sloužit v Armádě České republiky, bylo zjištěno, v jakých hodnostech nejčastěji k vojenským útvarům nastoupili. Do sboru mužstva nastoupilo devět

respondentů v hodnosti svobodníka. Do poddůstojnického sboru nastoupili tři desátníci, osm četařů a jeden rotný. Do praporčického sboru nastoupilo deset respondentů v hodnosti Rotmistra a tři v hodnosti nadrotmistra. Z odpovědí vychází, že na nejvyšší pozice (rotmistra a nadrotmistra) nastoupilo 10 absolventů oboru elektrotechniky. Nejnižší hodnosti (svobodníka, desátníka a četaře) obsadili studenti vojenského a technického lycea. Pro přehlednost slouží tabulka 2, která je seřazena vzestupně podle hodností.

Tabulka 2: Nástupní hodnosti

Nástupní hodnost	Počet respondentů
Svobodník	9
Desátník	3
Četař	8
Rotný	1
Rotmistr	10
Nadrotmistr	3
Celkem	34

6.3.4 Otázka 4: Jakou fakultu jsi se rozhodl/a studovat na vojenské vysoké škole?

K této otázce byli přeměřováni respondenti, kteří odpověděli, že šli studovat vojenskou vysokou školu. Tato položka byla typem polouzavřené otázky. Respondentům nabízela odpovědi:

1. Fakultu vojenských technologií Univerzity obrany v Brně,
2. Fakultu vojenského leadershipu Univerzity obrany v Brně,
3. Fakultu vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové,
4. Fakultu tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovi v Praze,
5. jiná (vlastní) odpověď.

Ačkoli je momentálně na výběr pouze ze čtyřech fakult vojenského vysokého školství, pátou otevřenou možností autor přidal z důvodu, že nemohl předpokládat, v jakém roce respondenti studovali vysokou vojenskou školu, a tudíž jaký byl výběr studií v daném roce. Tato možnost ovšem nebyla žádným z respondentů vybrána.

Z celkového počtu dotázaných, jich 33 pokračovalo ve studiu na vojenské vysoké škole. 23 z těchto studentů bylo absolventy technického lycea, 7 vojenského lycea, 2 elektrotechniky a 1 oboru strojírenství. 18 dotázaných si zvolili Fakultu vojenských technologií na Univerzitě obrany v Brně. Jednalo se o 11 absolventů technického lycea, 3 absolventy vojenského lycea, 2 elektrotechniky a 1 strojírenství. 11 dotázaných začalo studovat Fakultu Vojenského leadershipu na Univerzitě obrany v Brně, z tohoto počtu bylo 9 studentů technického lycea a 2 vojenského lycea. 2 respondenti nastoupili na Fakultu vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové a oba byli studenty technického lycea. 2 respondenti se rozhodli pro studium na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze a jednalo se o absolventa vojenského lycea a technického lycea. Pro lepší orientaci byla vytvořena tabulka 3.

Tabulka 3: Studijní obory na vojenské vysoké škole

Vojenská vysoká škola	Počet respondentů
Fakultu vojenských technologií na Univerzitě obrany v Brně	18
Fakultu Vojenského leadershipu na Univerzitě obrany v Brně	11
Fakultu vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové	2
Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze	2
Celkem	33

6.3.5 Otázka 5: Z jakého důvodu jsi se rozhodl/a nepůsobit nadále v Armádě České republiky?

Tato otázka byla pouze pro respondenty, kteří na otázku č. 1 odpověděli, že se rozhodli nepokračovat v řadách Armády České republiky. Tato položka byla typem polouzavřené otázky. Respondentům nabízela odpovědi:

1. studium jiného oboru/fakulty, který žádná vysoká vojenská škola nenabízí,
2. nabídka lukrativnější pracovní příležitosti,
3. ze zdravotních důvodů,
4. jiná (vlastní) odpověď.

Z celkového počtu 97 respondentů, 30 respondentů odešlo do civilního sektoru. 16 respondentů odešlo studovat civilní vysokou školu a 14 respondentů odešlo pracovat mimo Armádu České republiky. Jako důvod 11 respondentů uvedlo studium oboru, který žádná vysoká vojenská škola nenabízí. 8 respondentů uvedlo jako důvod nabídku lukrativnější práce a 7 respondentů odešlo ze zdravotních důvodů. Mezi vlastními odpověďmi bylo například: „V té době jsem si pro armádu přišla příliš „extremistická“ a přišlo mi, že by mě omezovala v tom, co mám ráda. (Tetování, piercingy, oblečení)“ – uvedla absolventka technického lycea. Další odpověď zněla: „Tato práce mi nedávala smysl, chtěl jsem být užitečný jinde“ – uvedl absolvent vojenského lycea. 2 se rozhodli na tuto otázku neodpovídat.

6.4 Závěr dotazníkového šetření

Jak tazatel již předem předpokládal, z dotazníku vyplynulo, že nejvíce absolventů se rozhodlo pro pokračování v řadách Armády České republiky, ať už se jednalo o studium na vojenské vysoké škole či službu u vojenského útvaru. Dále je z dotazníku zřejmé, že absolventi nacházeli uplatnění napříč útvary Armády České republiky, ať už se jednalo o letecké základny, službu u vojenské policie či u pozemního vojska. Taktéž byli obsazováni na hodnosti napříč vojenskými sbory, pro které není podmínkou vysokoškolský titul. Z pohledu absolventů, kteří pokračovali na vysoké vojenské školy, se jevil největší zájem o studium na Fakultě vojenských technologií na Univerzitě obrany v Brně.

Velice překvapivé je zjištění, že 31 % z celkového počtu dotázaných odešlo do civilního sektoru, vzhledem k zaměření této střední školy a jejích studijních oborů.

Závěr

Cílem bakalářské práce s názvem: „*Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové a uplatnění absolventů v rámci Armády České republiky*“ bylo zjistit, jaké mají bývalí žáci vojenské střední školy uplatnění a jakou možnost si nejčastěji volí. V teoretické části byly tyto možnosti rozebrány. Žáci vojenského lycea mají největší uplatnění v rámci pozemních sil Armády České republiky a zároveň mají předpoklady pro pokračování ve studiu na technologických oborech vojenských vysokých škol. Žáci elektrotechniky své uplatnění nacházejí především u vzdušných sil a taktéž jsou díky svému zaměření připravováni na technologické obory vysokých vojenských škol. Žáci strojírenství mají široký výběr z celé řady útvarů Armády České republiky, strojních podniků a jsou taktéž připravováni na vysokoškolské studium.

Teoretická část byla zpracována tak, aby mohla sloužit jako informační dokument široké veřejnosti, kterou zajímá vojenské střední školství na území České republiky, ať už se jedná o jeho vývoj od počátku 20. století či nynější podoba a možnosti, které škola žákům nabízí.

Z důvodu odborných předmětů vojenského zaměření bylo očekáváno, že většina žáků pokračuje ve vojenské kariéře. Tento předpoklad byl potvrzen v empirické části práce a z výzkumu, který probíhal formou on-line dotazníků s absolventy vojenské střední školy je zřejmé, že většina žáků se rozhodla pokračovat v řadách Armády České republiky a na vojenské vysoké školy. Překvapivým zjištěním ovšem zůstává, že 31 % respondentů odešlo po studiu do civilního sektoru. V doplňující otázce byly uvedeny důvody, proč tomu tak je těmi byly zejména: studování oboru, který žádná vojenská vysoká škola nenabízí a nabídka jiné pracovní pozice, která byla pro respondenty lukrativnější. Otázkou vyvstává, jak by bylo možné zmenšit počet absolventů, kteří se rozhodli nepokračovat ve vojenské kariéře.

Seznam použitých informačních zdrojů

AUGUSTIN, Jan. *Historie a vývoj vojenského školství na našem území od roku 1918 po současnost* [online]. Zlín, 2015 [cit. 2022-07-10]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/qob3dx/>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce doc. Ing. Antonín Řehoř, CSc.

HLAĎO, P. *Úvod do pedagogického výzkumu pro učitele středních škol* [online]. Brno : Mendelova univerzita v Brně, 2011. 134 s. Dostupný z WWW: <<http://www.vychova-vzdelavani.cz/pedagogickyvyzkum.pdf>>. ISBN 978-80-7375-544-7.

CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu*. 2. Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.

JIRÁNEK, Tomáš, 2016. Střední vojenské školství v Československu po roce 1948. *HISTORIA SCHOLASTICA* [online]. Praha: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. K., 31. 12. 2016, 2(2), 2 – 14 [cit. 2022-05-20]. ISSN 2336-680X. Dostupné z: <http://www.historiascholastica.com/sites/www.historiascholastica.com/files/HS/2-2016/hs-2-2016.pdf>

MACHÁČEK, Zdeněk, 2021. *Výroční zpráva VOŠ MO: za školní rok 2020/2021* [online]. Moravská Třebová: Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové [cit. 2022-05-22]. Dostupné z: <https://www.vsmc.cz/files/2020-21/vyrocnizprava-2021-vos.pdf>

Ministerstvo obrany a Armáda České republiky [online], c2022. Praha: MO ČR [cit. 2022-07-01]. Dostupné z: <https://www.army.cz>

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 78-42-M/07 Vojenské lyceum, 2014. Praha: MO ČR.

ŘEHÁČKOVÁ, Marcela a Jiří ČERMÁK, 2005. *70 let vojenského školství v Moravské Třebové*. Praha: MO ČR – AVIS. ISBN 80-7278-255-X.

Školní řád: Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové [online], 2020. Moravská Třebová: Vojenská střední škola a Vyšší odborná školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové [cit. 2022-06-12]. Dostupné z: <https://vsmc.cz/files/2020-21/skolni-rad.pdf>

Školní vzdělávací program – Elektrotechnika – specialista vzdušných sil [online], 2020. Moravská Třebová: Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové [cit. 2022-05-22]. Dostupné z: <https://www.vsmc.cz/files/2020-21/svp-elektrotechnika.pdf>

Školní vzdělávací program – Strojírenství – specialista vzdušných sil [online], 2019. Moravská Třebová: Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové [cit. 2022-05-22]. Dostupné z: <https://www.vsmt.cz/files/2021-22/svp-strojirenstvi.pdf>

Školní vzdělávací program – Vojenské lyceum [online], 2015. Moravská Třebová: Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové [cit. 2022-05-30]. Dostupné z: <https://www.vsmt.cz/files/2020-21/svp-vojenske-lyceum.pdf>

Univerzita obrany [online], 2021. Brno [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.unob.cz/Stranky/default.aspx>

Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové [online]. Moravská Třebová [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.vsmt.cz/files/aktuality/aktuality.aspx>

VONDRÁŠEK, Václav, Sylvestr CHRASTIL a Martin MARKEL, 2005. *Vojenská akademie v Brně*. Praha: MO ČR – AVIS. ISBN 80-7278-287-8.

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník pro absolventy Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové

Uplatnění absolventů VSŠ a VOŠ MO v Moravské Třebové v rámci AČR

Ahoj!

Ráda bych tě poprosila o vyplnění krátkého dotazníku pro moji bakalářskou práci. Ve svém výzkumu chci zjistit, kam odcházejí absolventi Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva Obrany v Moravské Třebové. Dotazník ti nezabere příliš času a mě to velice pomůže k mému výzkumu.

Vážím si tvého času a velice ti děkuji.
Nikol

***Povinné pole**

1. Jaké je tvé pohlaví? *

Označte jen jednu elipsu.

- Muž
 Žena

2. V jakém roce jsi na VSŠ odmaturoval/a? *

3. Jaký byl tvůj studijní obor? *

Označte jen jednu elipsu.

- Technické lyceum
 Vojenské lyceum
 Elektrotechnika
 Strojrenství
 Jiné: _____

4. Kam jsi pokračoval/a po VSŠ? *

Označte jen jednu elipsu.

- Vojenská vysoká škola *Přeskočte na otázku 5*
- Útvar AČR *Přeskočte na otázku 6*
- Civilní vysoká škola *Přeskočte na otázku 8*
- Práce mimo AČR *Přeskočte na otázku 8*
- Jiné: _____

Vojenská vysoká škola

Tato část je pro absolventy, kteří se rozhodli pokračovat ve studiu na vojenská vysoké škole.

5. Jakou fakultu studuješ/jsi studoval/a? *

Označte jen jednu elipsu.

- Vojenské technologie
- Vojenský leadership
- Vojenské zdravotnictví
- Vojenská tělovýchova
- Jiné: _____

Útvar AČR

Tato část je pro absolventy, kteří se rozhodli sloužit v Armádě České republiky

6. Na jaký útvar jsi šel/šla přímo po škole? *

7. V jaké hodnosti jsi nastoupil/a k útvaru? *

Označte jen jednu elipsu.

- Svobodník
- Desátník
- Četař
- Rotný
- Rotmistr
- Nadrotmistr
- Praporčík
- Jiné: _____

Civilní sektor

Tato část je pro absolventy, kteří se rozhodli nepokračovat ve vojenské kariéře

8. Z jakého důvodu jsi rozhodl/a nepůsobit nadále v AČR?

Označte jen jednu elipsu.

- Zdravotní důvody
- Nabídka lukrativnější práce
- Studium jiného oboru, který UNOB nenabízí
- Jiné: _____

Obsah není vytvořen ani schválen Googlem.

Google Formuláře